

International Science Group

ISG-KONF.COM

XIII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE "DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE:
THEORY, METHODOLOGY, PRACTICE"**

Madrid, Spain

March 18-19

ISBN 978-1-63732-134-8

DOI 10.46299/ISG.2021.I.XIII

DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE: THEORY, METHODOLOGY, PRACTICE

Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain
March 18 – 19, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The XIII International Science Conference «Development of modern science: theory, methodology, practice», March 18 – 19, 2021, Madrid, Spain. 221 p.

ISBN - 978-1-63732-134-8

DOI - 10.46299/ISG.2021.I.XIII

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Liubych V., Oliinyk O. CULINARY QUALITY AND OUTPUT OF FLATTENED CEREALS FROM EMMER WHEAT AFTER THE RADIATION WITH HIGH-FREQUENCY FIELD	10
2.	Резніченко В.П. ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЛЮЦЕРНИ	14
3.	Станкевич С.В. БАКТЕРІАЛЬНИЙ ОПІК ПЛОДОВИХ (ERWINIA AMYLOVORA BURRILLO WINSLOW ET AL.) В УКРАЇНІ	19
ART HISTORY		
4.	Аметова Л.М. АВТОРСЬКИЙ ПОСУД З КОЛЕКЦІЇ ЄВГЕНІЇ ГАПЧИНСЬКОЇ	24
CHEMICAL SCIENCES		
5.	Starokadomsky D., Reshetnyk M. REINFORCED EFFECT OF CARBIDE MICROFILLERS ON RESTORATIVE & INDUSTRIAL EPOXY COMPOSITE MATERIALS	28
6.	Tkach V., Kushnir M., da Silva A.O. LA DESCRIPCIÓN TEÓRICA DE LA DETERMINACIÓN ELECTROQUÍMICA DEL BISFENOL S, ASISTIDA POR EL COMPUESTO DE OXIHIDRÓXIDO DE VANADIO CON EL POLI (5-AMINO-1,4-DIHIDROXINAFTALENO)	30
7.	Дарменбаева А.С., Жусипназарова Г.М., Аминов И. ПОЛИМЕР-ТҮРАҚТАНҒАН МЕТАЛЛ НАНОБӨЛШЕКТЕРІН АЛУ ӘДІСТЕРІ	32
ECONOMIC SCIENCES		
8.	Dorosh-Kizym M., Dorosh M. DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY AS THE MAIN TREND OF WORLD DIGITALIZATION	35

9.	Vaskivska K., Solski M., Kawęcka A. ANALIZA TRANSAKCJI NA RYNKU NIERUCHOMOŚCI MIESZKANIOWYCH	41
10.	Атаманчук З.А., Луштей К.І. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	46
11.	Кузьменко С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	49
12.	Проценко А.В., Шушакова І.К. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	51
GEOGRAPHICAL SCIENCE		
13.	Домусчи С.В., Тригуб В.І. CHANGEMENT DES PROPRIÉTÉS DU SOL DANS LA VILLE D'ODESSA SOUS L'INFLUENCE DU TRANSPORT AUTOMOBILE ET DES ENTREPRISES INDUSTRIELLES	55
HISTORICAL SCIENCES		
14.	Нікітенко К.В. НАСЛІДКИ РАДЯНСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПОДІЛУ СВІТУ: АНЕКСІЯ ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇН	59
15.	Удовенко О.М. ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ АКАДЕМІКА О. К. АНТОНОВА НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ	65
16.	Чернікова Н.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ У ГОСПОДАРСТВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ (2-ГА ПОЛ. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.)	67
LEGAL SCIENCES		
17.	Галатенко К.В., Мілімко Л.В. ПРОТИДІЯ НЕДОБРОСОВІСНІЙ КОНКУРЕНЦІЇ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	72

18.	Міщук І.В., Батарчук І.І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АКТУАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ	75
19.	Явор О.А. ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ВИЗНАННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ ФІКТИВНИМ	78
MANAGEMENT, MARKETING		
20.	Вартанян В.М., Полетаєва А.Г. ФЛУКТУАЦІЇ КОРДОНІВ ОБЛАСТЕЙ У ПОЛЯХ МАТРИЦІ GENERALELECTRIC / MCKINSEY ПРИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ВИХІДНИХ ДАНИХ	83
MEDICAL SCIENCES		
21.	Barannyk S., Chekan L., Shevtsov V. PECULIARIDADES DEL CURSO, DIAGNÓSTICO Y TRATAMIENTO DE LA APENDICITIS AGUDA EN LA PRIMERA PARTE DEL EMBARAZO	86
22.	Shylava M., Valchuk I., Dotsenko M. HIV INFECTION EPIDEMIC PROCESS MANIFESTATIONS IN MINSK, BELARUS	90
23.	Бабій Н.В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКУВАННЯ ДОБРОЯКІСНИХ ПУХЛИН ЯЄЧНИКІВ НА ТЛІ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ДОДАТКІВ МАТКИ ТА ВПЛИВ НА ФЕРТИЛЬНІСТЬ	95
24.	Кожокару А.А., Івачевська Н.С. ПРОФЕСІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ У МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПРИЧИНЕНЕ КОРОНАВІРУСОМ SARS-COV-2	100
25.	Савохіна М.В. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ: У ФОКУСІ МУЛЬТИРЕЗИСТЕНТНІСТЬ	104

26.	Шевченко О.О., Назар П.С., Левон М.М. ЗАКОНОМІРНОСТІ ПРЕНАТАЛЬНОГО ОНТОГЕНЕЗУ СУДИН ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА ФУНКЦІОНАЛЬНО РІЗНИХ ОРГАНІВ ЛЮДИНИ ЗА ДАНИМИ УЛЬТРАСТРУКТУРНОГО АНАЛІЗУ	108
PEDAGOGICAL SCIENCES		
27.	Karpluk O., Kassai M., Sizonenko H. ВРАХУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗОНИ НАЙБЛИЖЧОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	111
28.	Loiko I., Uglyar T., Herasymiuk N. TYPES OF MENTORING, SUITABLE FOR POST-GRADUATE MEDICAL EDUCATION	113
29.	Бекенова Н.А. РОЛЬ АКТИВНЫХ МЕТОДОВ В УЧЕБНОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ ШКОЛЫ	117
30.	Білецька Л.С., Федьович Х.В. МАТЕМАТИЧНІ ДИКТАНТИ ЯК ЗАСІБ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	122
31.	Го С., Го Я. ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА – СТУДЕНТІВ КИТАЮ НАВИЧОК СОЛЬФЕДЖУВАННЯ	127
32.	Жакупов Н.Р. АРАЛАС ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ АРҚЫЛЫ ФИЗИКА МЕН АҒЫЛШЫН ТІЛІН КІРІКТІРУ	130
33.	Загребельний О.В. ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ ПРАКТИКИ	134
34.	Литвиненко Н.П., Сергієнко Т.В. НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	137

35.	Пушка І.М. ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ» У БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 205 ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА 206 САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО В УМАНСЬКОМУ НУС	141
36.	Пішак О.В., Романів Л.В. КОМПЕТЕНТНІСНА ЗОРІЄНТОВАНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	144
37.	Рибалко Л.С., Цапко А.М., Беляєв К.Г. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ШКОЛЯРІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	149
38.	Туряниця В.В., Туряниця В.В. ПОСТАТЬ ПАВЛА-ЙОЗЕФА ШАФАРИКА У ПОВ'ЯЗІ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ	152
39.	Угляр Т.Ю., Лойко І.І., Іщук І.С. НАСТАВНИЦТВО, ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА	157
40.	Юсупов К.А., Арзуева А.У. ИЗУЧЕНИЕ ЛИРИКА КУНХОЖА В АКАДЕМИЧЕСКИХ ЛИЦЕЯХ	160
41.	Яковишина Т.В. ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	166
PHILOLOGICAL SCIENCES		
42.	Horokhova I., Puhachova K. MODERN CHINESE BORROWINGS IN ENGLISH	171
43.	Kozub L. ONLINE LEARNING RESOURCES AND TOOLS IN INTERACTIVE EFL TEACHING	175
44.	Рахимбаева Г.К., Әсемхан М. РОЗА МҰҚАНОВА ШЫҒАРМАЛАРЫНДАҒЫ ӨМІР ШЫНДЫҒЫ	177

45.	Юсупов К.А. JAZÍWŠHÍLARDÍN DÓRETIWŠHILIK PSIXOLOGIYASÍ	180
PHILOSOPHICAL SCIENCES		
46.	Рахимова Г.Д. ҚАЗАҚ ӘНДЕРІНДЕГІ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ САРЫНДАР	186
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
47.	Hoshovska D., Hoshovsky Y., Finiv O. ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ	192
48.	Пономарьова В.Л., Захарченко В.В. АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ І КОРЕКЦІЇ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ	198
49.	Шевченко Н.Ф., Ціник Я.Л. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВІВ АГРЕСИВНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	201
TECHNICAL SCIENCES		
50.	Галянчук І.Р., Кравець Т.Ю., Магир К.Т. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНВЕКТИВНИХ ТЕПЛОПЕРЕДАВАЛЬНИХ СИСТЕМ ПАРОВОГО КОТЛА ТПП-312 ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ЙОГО ЕКСПЛУАТАЦІЇ	205
51.	Копішинська О.П., Гуйва О.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДИЗАЙНУ ВЕБ-ЗАСТОСУВАНЬ	209
TOURISM		
52.	Бакало Н.В., Смірнова Н.С. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ В ЗАКЛАДАХ ХАРЧУВАННЯ	212
VETERINARY SCIENCES		
53.	Гайдей О.С., Шуляк С.В., Меженський А.О. МОНІТОРИНГ НОРОВІРУСУ В УСТРИЦЯХ ТА ЇСТІВНИХ МОЛЮСКАХ В УКРАЇНІ ЗА ПЕРІОД 2019-2020 РР.	214

54.	Логвінова В.В. ЛОКАЛІЗАЦІЯ ІМУННИХ УТВОРІВ ТОНКОЇ КИШКИ МУСКУСНИХ КАЧОК	217
-----	---	-----

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Яковишина Тетяна В'ячеславівна,

к.пед.н., доцент,
доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Поняття «творчість» і «креативність» найбільш вживані в сучасному педагогічному середовищі, часто-густо сприймаються як синоніми, однак мають свої відмінності. Так, творчий процес ґрунтується на натхненні автора, його здібностях, традиціях, яких дотримується автор. Якщо ж говорити про креативний процес, то головною його складовою стає прагматичний елемент, тобто початкове розуміння того, навіщо потрібно щось створювати, для кого потрібно щось створювати, як потрібно щось створювати і, власне, що саме потрібно створювати.

Креативність (англ. create – створювати, creative – творчий) – це здатність створювати і знаходити нові оригінальні ідеї, що відхиляються від прийнятих схем мислення, успішно вирішувати поставлені завдання нестандартним чином, а також здатність вирішувати проблеми, що виникають всередині статичних систем. Це бачення проблем під іншим кутом і їхнє рішення унікальним способом. Креативне мислення це революційне і творче мислення, що носить конструктивний характер [2].

У нашому дослідженні ми будемо виходити з того, що творчість – це процес людської діяльності, який створює якісно нові матеріальні та духовні цінності. У той же час креативність – це творчі здібності людини, готовність мозку до створення принципово нових ідей, відмінних від традиційних.

Період навчання у ЗВО є, можливо, найбільш важливим для людини, оскільки у цей проміжок життя відбувається особистісне зростання, реальне становлення її як особистості. Цей період, який є початком дорослішання, характеризується одночасним протіканням низки специфічних процесів, зумовлених як особливостями навчальної діяльності, так і соціокультурного середовища [3].

Студентство своєю транзитивністю позиціонує принципову характеристику, яка визначає усі її структурно-функціональні атрибути й обґрунтовує всю свою специфічність у системі соціокультурної взаємодії. Молодь є найдинамічнішою частиною суспільства, яка чутливо реагує на найменші зміни в його структурі, його політичні та економічні трансформації, швидко вловлює нові тенденції в культурі.

До таких динамічних процесів можна віднести: професійне самовизначення і пов'язаний з ним розвиток професійно значущих якостей; особистісне самовизначення, що включає формування системи особистісних смислів і ціннісних орієнтацій; власну адаптацію до умов навчання, а також до соціального та культурного середовища, також засвоєння прийнятих соціальних

норм і цінностей. Означені процеси особистісного розвитку є багато в чому взаємопов'язаними і взаємообумовленими.

Формування креативності у студентів пов'язано з проходженням ними низки етапів, кожен з яких є необхідним для того, щоб розвиток особистості відбувався гармонійно. Це такі етапи:

1. Створення умов, необхідних для активізації творчого потенціалу.
2. Активізація творчого потенціалу за допомогою спеціально підібраних технологій творчого самодослідження і самовираження.
3. Аналіз виникаючих у процесі творчості проблем, обмежень і блокувань, з подальшим їхнім опрацюванням.
4. Закріплення отриманих на попередніх етапах навичок і використання цих навичок у подальшій професійній діяльності [1].

Кожен із зазначених етапів охоплює низку послідовних дій, які дозволяють пройти кожен етап з мінімальною кількістю труднощів.

1. Створення умов, необхідних для реалізації творчого потенціалу

Створення таких умов передбачає наявність у навчальній групі атмосфери прийняття та довіри. У разі відсутності такої атмосфери необхідно створити умови, що сприяють її виникненню. Такі умови можуть бути створені за кілька перших зустрічей з групою здобувачів. Кількість таких зустрічей залежить від ступеня довіри в групі, використання відомих технологій та залучення учасників до групової взаємодії.

Слід звернути особливу увагу на те, що під час проведення навчальних семінарів, особливо на перших заняттях, ми маємо можливість тільки створити умови, необхідні для того, щоб процес творчості міг здійснюватися, але питання, здійсниться він чи ні – частково знаходиться поза нашим контролем. Відомо тільки, що в разі наявності в групі довірливих відносин, процес саморозкриття піде легше, що в свою чергу поживить процес самовираження, в тому числі й творчого.

Наголосимо, що особливу цінність представляє не сам кінцевий результат або продукт творчого самовираження, а, власне, той спектр емоцій та відкриттів, який супроводжує створення цього продукту в процесі виконання завдання або вправи. Наприклад, малюнок, виконаний здобувачем, який не має спеціальної художньої освіти, може представляти для автора композицію, насичену глибоким змістом та сприйматися їм як джерело позитивних емоцій. Інші учасники групи можуть відчувати те ж саме, а можуть переживати свій спектр емоцій і реакцій на малюнок, представлений учасником або ж залишатися байдужими.

На цьому етапі рекомендується використання технологій, спрямованих на групову взаємодію. До числа таких технологій відносяться елементи групових розминок, театру спонтанності, арт-педагогіки. Ці технології за вдалого їх застосування дозволяють у досить короткий термін опрацювати основні механізми захисту, пов'язані зі страхом самовираження і самопрезентації в групі.

2. Активізація творчого потенціалу

Робота на цьому етапі передбачає наявність певного рівня базової довіри учасників групи один одному і викладачеві. У разі, якщо попередній етап роботи був проведений успішно, рівень довіри формується автоматично.

Компонент творчого самовираження в процесі освіти пов'язаний з унікальністю та самобутністю кожного студента в будь-який момент часу. Розглянутий в цьому аспекті творчий компонент стає шляхом розвитку без страху зробити помилку в будь-якій дії. Процес творчості стає також підґрунтям самопізнання, розширення контакту з оточуючими і з самим собою, наслідком чого є збільшення ресурсу особистості студента та поступове розширення прояву свободи застосування набутих на заняттях практичних навичок.

Головним у цьому процесі є не досягнення будь-якої заздалегідь поставленої мети, а повноцінне проживання своїх почуттів, емоцій, думок і тілесних відчуттів у процесі «творення». Можна сказати, що сам шлях втілює і мету і результат. Кінцевий продукт є лише віхою на шляху і являє тимчасову фіксацію станів, прожитих в процесі виконання завдань.

Слід звернути особливу увагу на те, що в ситуації освіти творчість є добровільною дією, спрямованою на самопізнання і саморозкриття в першу чергу, і вимагає від викладача створення в навчальній групі доброзичливої атмосфери, яка виключає оцінне ставлення, проголошує прийняття кожного студента в групі таким, який він є.

Якщо ця умова не буде дотримуватися повною мірою, то творчі ресурси так і залишаться в згорнутому стані, оскільки буде відсутній акт самоцінності творчості незалежно від результату та подальшої оцінки.

3. Опрацювання блокувань і обмежень

Цей етап проводиться з використанням арт-педагогічних технологій і технік рольового моделювання. Ці технології дозволяють працювати зі студентами в м'якій і ненав'язливій формах.

Слід пам'ятати про активні функції арт-педагогіки, зорієнтовані на використання в освітній діяльності: ігрову (що включає в себе спонтанну гру у вигляді різних інтерпретацій соціальної поведінки; складання життєвих сценаріїв), креативну (придбання нового життєвого досвіду потенційного проживання), моделюючу (позитивне сприйняття фіналу спонтанної гри, зіставлення з реальними життєвими ситуаціями).

У більшості випадків появи блокувань можна уникнути в ситуаціях, коли в групі існує атмосфера довірливості й безпеки. У роботі зі студентами рекомендується на першому занятті, присвяченому знайомству і виявленню очікувань, дати їм зрозуміти, що програма семінарів буде будуватися з урахуванням їхніх запитів. Така програма повинна стимулювати їх до подальшого професійного росту. Варто звернути увагу здобувачів, що зміст семінарів-практикумів може вдосконалюватися самими студентами, і, отже, залежить від повноти вираження їхніх запитів.

У разі, якщо будь-які правила викликають в учасників протест, їх можна пояснити або перетворити, виходячи з потреб групи. Не слід навантажувати групу надмірною кількістю правил, оскільки це може створити враження, що робота викладача пов'язана з прийняттям великої кількості обмежуючих

переконань, що не узгоджується з процесом освіти і перетворює його в нудне заняття, що виключає творче самовираження. Найкраще запропонувати п'ять основних правил (конфіденційність, безоціночність, черговість, добровільність, правдивість) і вводити основні правила по мірі необхідності в процес подальшого навчання.

4. Закріплення отриманих навичок

Цей вид роботи доцільно проводити з використанням технік візуалізації, психодрами, театру спонтанності. Ці техніки дозволяють спроектувати отримані в процесі навчання навички з метою їхнього ефективного використання в майбутньому.

Плануючи структуру семінарів-практикумів, необхідно співвідносити кількість вправ з часом, відпущеним на проведення занять. Краще виконати одну вправу в повільному темпі і обговорити її результативність у групі, ніж за той же час провести кілька вправ у швидкому темпі.

Необхідно враховувати, що після кожної вправи повинен проводитися шеринг (to share – поділитися відчуттями) з метою осмислення й аналізу. У разі виконання за короткий час декількох вправ переживання можуть змішуватися в один потік, наслідком чого може стати утруднення у виявленні сенсу кожного з них. Зазвичай за дві академічні години можна сумлінно виконати одну, в крайньому випадку, два вправи, включені в процес однієї зустрічі. Процес зустрічі складається з розігріву (вербального і невербального), дії (або виконання вправ), обговорення (шеринга) і завершення (підведення підсумків та узагальнення) [3].

Використання різноманітних засобів арт-педагогіки (арт-ігри, хореографічні, музично-ритмічні вправи, інтелектуальні завдання тощо) в освітньому процесі забезпечує реалізацію індивідуальних можливостей у моральному самовдосконаленні студентів; дозволяє розкрити їхній творчий потенціал; інтегрує систему знань з освітньої галузі та мистецтва; стимулює творчу активність і підвищує рівень професійної підготовленості; обумовлює успішність у формуванні культури особистості, розвиває креативні здібності здобувачів.

Педагогічний досвід переконує, що розвиток творчої активності здобувачів відбувається більш ефективно, якщо він спирається на саморозвиток особистості. Характерними особливостями творчої активності, на думку багатьох дослідників, є пізнавальна самостійність, оволодіння способами діяльності. Відкритість новому дозволяє творчим людям більш повно використовувати наявну в їхньому розпорядженні інформацію, розширюючи область пошуку рішення. Вона пов'язана також з гнучкістю мислення, що забезпечує свободу в перенесенні досвіду і знань в нові ситуації. Важливою рисою творчої особистості є також можливість діяти в умовах невизначеності самореалізації особистості.

Список літератури

1. Дубасенюк О. Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. *Креативна педагогіка*. 2011. № 4. С. 23-28.

2. Креативність – головна якість людини в 21 століття. Режим доступу: <https://creativecountry.org/aboutcreate/>
3. Фролова Є. Креативність як чинник успішності навчальної діяльності. *Вісник ХНПУ ім. Г. С. Сковороди*. Психологія. Харків: ХНПУ, 2009. Вип. 32. С. 204-214.